

AASTA 2022 TEGIJAD LOODUSES

Foto: Karl Adami

Aasta lind on
metskurvits e nepp

Metskurvits ehk nepp (*Scolopax rusticola*) on umbes varesesuurune pruunikirju, üsna pika noka ja lühikeste jalgadega harilik haudelind Eestis. Tema elupaik on seotud vanade metsadega, mille läheduses on lagendikke või metsasihte. Lagendikel toimuvad kevadeti isaste omapärased mängulennud. Metskurvits on väga osav lendaja, kes tegutseb vaid hämaruses ja öötundidel. Eripärane silmaehitus võimaldab tal jälgida ümbrust 360 kraadi pead pööramata. Tema põhitoiduks on vihmaussid, putukad jt selgrootud. Pesa on maapinnal, poegade eest hoolitseb vaid emasind. Nepp on jahilind. Loe edasi: [Eesti Ornitoloogiaühing](#)

Pruunkaru (*Ursus arctos*) on kõige laiema levikuga karulane, keda meie metsades elab tuhatkond. Karu nagu inimenegi on tallukõndija. Inimelglik, pigem öise ja varjulise eluviisiga karu on Eesti suurim segatoiduline kiskja. Emaskarude kaal on kuni 200 kg, isaskarudel isegi üle 300 kg. Talve aitab üle elada taliuinak. Jaanuaris sünnib karuemal 2-3 poega, kes jäävad koos emaga paariks aastaks. Suhtlus liigikaaslastega toimub nühhimispuudele jäetavate kraapimis-, närimis- ja lõhnamärkide kaudu. Loe edasi: [looduskalender.ee](#)

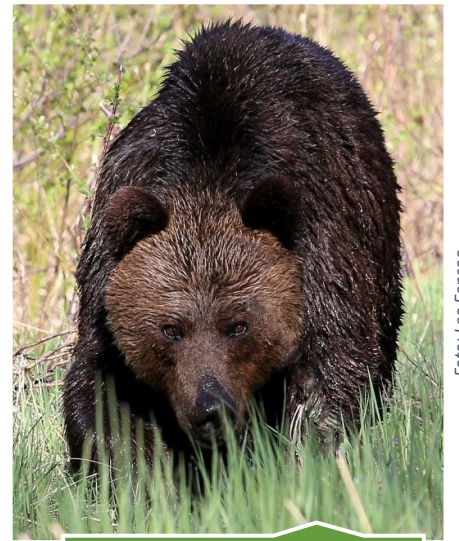

Foto: Leo Ensoo

Aasta loom on
pruunkaru

Harilik pihlakas (*Sorbus aucuparia*) oli esimest korda aasta puu 2000. aastal. Ta on Eesti üks kõige laiemalt levinud taimeliik, kes võib kasvada nii puu kui põõsana. Metsas jääb ta alusmetsa taimeks, avamaastikul võib

Foto: Ave Huugen

Aasta puu on
harilik pihlakas

sirguda paarikümne meetri kõrguseks puuks. Pihlaka õunvili on toiduks paljudele lindudele ja imetajatele. Inimene kasutab vilju kulinaarias ja meditsiinis. Pihlakat on peetud pühaks puuks, sest marja otsas on nõiamärgina tuntud viiskand. Eestis kasvab looduslikult 4 pihlakaliiki: harilik pihlakas, pooppuu, soome pihlakas ja tuhkipihlakas (II kaitsekategooria). Pihlakad annavad omavahel kergesti hübriide. Loe edasi: [loodusajakiri.ee](#)

Balti sõrmkäpp (*Dactylorhiza majalis* ssp. *baltica*) on levinud üle Eesti, sagedasem on läänerrannikul, saartel ja Kagu-Eestis. Tavaliselt pruunilaiguliste lehtedega, keskmiselt 60 cm kõrgune orhidee kasvab niisketel ja soistel kasvukohtadel – niitudel, heinamaadel, veekogude kallastel. Õitseb juuni keskpaigast juuli keskpaigani, õisik on roosakasvioletne, tihe ja ruljas. Tolmeldajateks on mesilased, kimalased, kärbsed, õies nektarit pole. On III kaitsekategooria liik, kelle elupaiku ohustab võsastumine. Sõrmkäppade perekond on saanud nime sõrmjate juuremugulate järgi. Loe edasi: [orhidee.ee](#)

Foto: Marit Kivisild

Aasta orhidee on
balti sõrmkäpp

Sulgjas õhik (*Neckera pennata*) on pilku püüdva välimusega sammal, kes kasvab lehtpuutüvedel vanades lehtpuu- ja segametsades, vahel ka parkides. Sammal moodustab ülespoole kaarduvate võsudega hele- või kollakasrohelist, veidi läikivaid padjandeid. III kaitsekategooriasse kuuluv sulgjas õhik on vääriselupaiga tunnusliik. Teda ohustab vanade metsade raiumisel sobivate kasvukohtade kadumine. Loe edasi: [Eesti Samblasõbrad](#)

Foto: Helen Kivisild

Aasta sammal on
sulgjas õhik

Kõrreliste-tõlvtõvik (*Epichloë typhina*) on kõrreliste sugukonda kuuluvatel taimedel kasvav ja hästi äratuntav mikroseen, kes taimede sees sümbiondina elades on valdavalt nähtamatu. Seene paljunemisel

tekib teatud oludes ja teatud kõrreliste liikide ülemistele lehetuppudele paks valge-kollakas-helepruunikas koorikjas kate, mida nimetatakse haiguseks – tõlvtõveks. Sellise kahetise olemuse tõttu annab ta mõtlemisainet loodusesõbrale ja uurimisainet teadlastele. Loe edasi: [Eesti Mükoloogiaühing](#)

Foto: Tõnu Ploompuu

Aasta seen on
kõrreliste-tõlvtõvik

Vareskaera-aasasilmik (*Coenonympha hero*) on Eestis levinud, aga mitte sage päevaliblikas, kelle tiibade sirulaius on 26-30 mm. Teda kohtab juuni algusest juuli alguseni niisketes elupaikades nagu metsateed ja -lagendikud, puisniidud, aasad, võsa- ja sooservad. Liblikad lendavad vähe, suhteliselt aeglaselt ja madalalt. Röövikud toituvad kõrrelistel ja jäävad sinna talvituma. On III kaitsekategooria liik. Loe edasi: [eElurikkus](#)

Foto: Marit Kivisild

Aasta liblikas on
vareskaera-aasasilmik

Tehismuld (T) on masinatega muudetud, ümber kujundatud ja mõjutatud maa. Mulla looduslik ülemine osa on osaliselt või täielikult hävitatud või eemaldatud, segatud alusmullaga, maetud puistanguga või segatud looduses mitteesinevate materjalidega, näiteks tööstusjäätmetega. Tehislikkus tähendab inimtegevuse tugevat ümberkujundavat mõju mulla väljanägemisele ja arengule. Mullateke on ka neil aladel looduslik protsess, mis on seotud taimede ja muu elustikuga. Tehismuldi leidub taastatud taimestikuga karjäärialadel, tiheasustusega aladel, ehitisi ja teid ümbritsevatel aladel. Tehismuldi tekib pidevalt juurde. Loe edasi: [Eesti Maaülikool](#)

Foto: Aivar Rakko

Aasta kala on
ahven

Ahven (*Perca fluviatilis*) elab jõgedes, järvedes, rannikumeres ja ka rabajärvedes. Ahven on röövkala, kelle toiduks on vee-selgrootud, erinevad kalaliigid, sh liigikaaslased. Ahvena alammõõt merest püüdes on 19 cm, magevees alammõõtu pole, tavaliselt püütakse 20-25 cm kalu. Püük on lubatud aastaringelt. Ahven on hinnatud kala toidulaual. Soome rahvuskala. Loe edasi: [Aasta kala](#)

Foto: Endla Asi

Aasta muld on
tehismuld